# Tajna kočije s konjskom zapregom

*Napeta viktorijanska priča o ubojstvu u mračnim ulicama Melbournea*

**autor: Fergus Hume**

**Autorsko pravo**

*Tajna kočije s konjskom zapregom*

© 2026 Library of Alexandria.

Sva prava pridržana.

Autorsko pravo na izvorni uredni̇čki materijal, izmjene, raspored i dizajn izrađene za ovo izdanje pripada Library of Alexandria. Nijedan dio tih zaštićenih elemenata ne smije se reproducirati, pohranjivati u sustavu za dohvat podataka ni prenositi u bilo kojem obliku ili na bilo koji način bez prethodnog pisanog dopuštenja Library of Alexandria, osim ako je to dopušteno mjerodavnim zakonom.

Izdavač: Library of Alexandria

LibraryofAlexandria.com

# SADRŽAJ

Uvod....2
Autorov predgovor....5
Poglavlje 1....8
Poglavlje 2....13
Poglavlje 3....19
Poglavlje 4....20
Poglavlje 5....24
Poglavlje 6....32
Poglavlje 7....41
Poglavlje 8....49
Poglavlje 9....59
Poglavlje 10....70
Poglavlje 11....78
Poglavlje 12....88
Poglavlje 13....97
Poglavlje 14....107
Poglavlje 15....114
Poglavlje 16....123
Poglavlje 17....129
Poglavlje 18....139
Poglavlje 19....146
Poglavlje 20....155

Poglavlje 21.....159
Poglavlje 22.....167
Poglavlje 23.....173
Poglavlje 24.....181
Poglavlje 25.....188
Poglavlje 26.....197
Poglavlje 27.....203
Poglavlje 28.....211
Poglavlje 29.....220
Poglavlje 30.....227
Poglavlje 31.....235
Poglavlje 32.....242
Poglavlje 33.....248
Poglavlje 34.....255
Poglavlje 35.....262

# PREDGOVOR
# PORUKA ČITATELJU

**Obnova najveće knjižnice u povijesti čovječanstva**

Prije više tisuća godina Aleksandrijska knjižnica bila je središte svjetskog znanja — utočište u kojem se prikupljala i slobodno dijelila mudrost svih poznatih civilizacija.

A onda je izgubljena.

Sada je ponovno gradimo — i pozivamo vas da nam se pridružite.

U Library of Alexandria zadaća nam je učiniti svaku knjigu dostupnom svakoj osobi na Zemlji — ne samo u tiskanom obliku nego na svakom jeziku, u svakom formatu i za svakog čitatelja.

Evo kako to činimo:

- **Luksuzna tiskana izdanja po stvarnoj cijeni tiskanja** - Naručite bilo koju knjigu kao kvalitetno mekoukoričeno ili elegantno tvrdoukoričeno izdanje, ili kao impresivan komplet u kutiji — i platite samo troškove tiskanja. Bez marži. Bez posrednika.
- **Neograničen pristup najvećim djelima** - Uživajte u tisućama bezvremenskih klasika — od Platona preko Shakespearea do Tolstoja — u lijepo oblikovanim, suvremenim izdanjima e-knjiga i audioknjiga. Čitajte i slušajte bez ograničenja — za svakog čitatelja, posvuda.
- **Suvremeni prijevodi za svaki jezik i narječje** - Ponovno oblikujemo klasike jasnim, pristupačnim jezikom — i prevodimo ih na svako zamislivo narječje. Svatko zaslužuje razumjeti najveće ideje čovječanstva.

Kada posjetite **LibraryofAlexandria.com** ne pristupate samo knjigama — pridružujete se globalnom pokretu za obnovu, očuvanje i dijeljenje mudrosti civilizacije.

Pridružite nam se već danas na LibraryofAlexandria.com

Zajedno ćemo se pobrinuti da svjetlo ljudske mudrosti više nikada ne ugasne.

Sa zahvalnošću,

**Tim Moderne Aleksandrijske knjižnice**

**Posjetite:**
**www.libraryofalexandria.com**
**Ili skenirajte kod u nastavku:**

# Uvod

Godine 1886. mladi Novozelanđanin koji je živio u Melbourneu napisao je detektivski roman jer nijedan kazališni ravnatelj nije htio čitati njegove drame. Tajna romana vrti se oko zločina počinjenog u kočiji s konjskom zapregom, vozilu koje je poznavao iz noćnih ulica melbourneških predgrađa. Popularnost romana osporila je tu pretpostavku i njegovu melbournešku pozornicu približila publici daleko izvan samoga grada. Tajna kočije s konjskom zapregom postala je jedno od najvećih izdavačkih iznenađenja viktorijanskog doba: u izvornom je obliku prodana u stotinama tisuća primjeraka i našla mjesto na policama od Melbournea do Londona.

Privlačnost romana leži već u naslovu. U kočiji s konjskom zapregom, taksiju koji vuče konj, pronađen je mrtav muškarac, a kočija je bila javno prijevozno sredstvo koje je noću prolazilo užurbanim gradom. Svatko je mogao ući u nju, a netko je to i učinio. Ta hladna, jednostavna zamisao ostaje u središtu knjige, oko koje se gradi čitav grad.

## Zašto i danas drži čitatelja u napetosti

Ovo je kriminalistički roman iz vremena kada se taj žanr tek oblikovao. Sherlock Holmes još se nije pojavio u tisku kada je knjiga izašla. Hume je kao uzor naveo francuskog pisca kriminalističkih romana Émilea Gaboriaua, a novinski izvještaj na početku knjige spominje i Gaboriauova detektiva Lecoqa te priču Fortunéa du Boisgobeya. Hume preuzima njihovu metodu zamršenih tragova i javnog skandala te je prenosi na drugi kraj svijeta. Melbourne je tada bio grad u procvatu, obogatio se na zlatu i vuni, ponosio se svojim veličanstvenim ulicama i strepio od onoga što se krilo iza njih.

Taj dvostruki pogled najbolja je odlika knjige. Hume je želio svojoj priči dati tajnu, ubojstvo i prikaz melbourneškog života

na društvenom dnu, a potonjem je pridavao jednaku važnost kao i prvome. Među mjestima koja je opisao bile su sirotinjske četvrti uz Little Bourke Street, gdje je, kako je rekao, pronašao uzor za jedan od svojih najživopisnijih likova. Hume je kazao da je građu prikupljao hodajući noću tim ulicama. Njegovi detektivi, odvjetnici, čitatelji novina i gazdarice čine živahno, radoznalo društvo, a užitak ih je gledati kako se prepiru oko toga tko je počinio zločin.

I autorova je životna priča dio privlačnosti romana. Fergus Hume rođen je u Engleskoj 1859. godine, a odrastao je na Novom Zelandu, gdje je studirao pravo. Na Novom Zelandu stekao je pravo na rad kao odvjetnik, a zatim se preselio u Melbourne, gdje je radio kao odvjetnički pomoćnik dok je nastojao ostvariti svoje književne ambicije. Nikada prije nije napisao roman. Pitao je knjižara što se najbolje prodaje, ovaj mu je rekao Gaboriau, pa je Hume kupio sve njegove knjige koje je mogao pronaći. Središnja zamisao pala mu je na pamet tijekom kasne noćne vožnje prema predgrađu St. Kilda. Cijelu je knjigu napisao iznova jer je zaključio da je previše lako pogoditi tko je u njegovoj prvoj verziji počinio zločin.

Kasnije je prava prodao za malen iznos, pa je bogatstvo pripalo drugima. Ipak, nastavio je pisati brojne kriminalističke romane. Ova je knjiga ona po kojoj ga ljudi pamte.

## Grad i pitanje

Priča počinje u Melbourneu potkraj devetnaestog stoljeća. Muškarac je umro u kočiji s konjskom zapregom, a nitko ne zna tko je bio ni tko ga je ondje smjestio. Jedini tragovi jesu kočijašev iskaz o neznancu u svijetlom kaputu i svileni rupčić s dva inicijala. Tko je bio mrtvac i tko ga je želio ukloniti?

Roman počinje na neobičan način – cijelim novinskim izvještajem. Ton je živahan i pomalo formalan, glas viktorijanskih dnevnih novina koje čitateljima objašnjavaju senzacionalan događaj. Ubrzo se knjiga okreće uobičajenijem pripovijedanju, s kratkim poglavljima, brojnim likovima i

obiljem razgovora. Nedugo zatim slijedi mrtvozornička istraga, prikazana gotovo poput pitanja i odgovora u zapisniku.

Imena je podosta, a u prvim poglavljima od čitatelja se traži da brzo upamti mjesta, ulice i svjedoke. No taj se početni zahtjev ubrzo smanjuje. Tempo je živahan, poglavlja kratka, a humor suzdržan. Neki od najzabavnijih likova u knjizi sporedni su likovi: ambiciozni detektiv, tračare i starice iz sirotinjskih četvrti. Pojedinosti o razdoblju, poput večernje odjeće, zlatnika i konjskih kočija, objašnjene su kontekstom, pa ništa ne morate tražiti.

## Pogađanje zajedno s Gorbyjem

Dobra kriminalistička priča potiče čitatelja na pogađanje, a ova od toga pravi igru. Hume je znao da je u prvom nacrtu otkrio previše, pa je konačna knjiga osmišljena tako da zavara čitatelja. Koliko bi itko trebao vjerovati prvom izvještaju u novinama? Novinar, kočijaš i detektiv mogu ispričati uvjerljivu priču, a ipak nešto prešutjeti.

Tu je i pitanje društvenog sloja. Čini se da ugledne kuće u Melbourneu i prenapučene uličice siromašne četvrti pripadaju različitim svjetovima. Je li doista tako? Knjiga naslućuje povezanost i prepušta čitatelju da se pita koliko duboko ona seže.

Naposljetku, knjiga govori i o zakonu, od istrage do sudnice. Što se smatra dokazom, a što je samo snažan dojam? U gradu koji se ponosio time što nije ni London ni Pariz, gdje se činilo da se svi međusobno poznaju, zapanjuje koliko toga o jednom mrtvacu ostaje skriveno.

# Autorov predgovor

U izvornom je obliku Tajna kočije s konjskom zapregom u ovoj zemlji prodana u 375.000 primjeraka, a objavljeno je i nekoliko izdanja u Sjedinjenim Američkim Državama. Unatoč tomu, sadašnji izdavači imaju razloga vjerovati da se tisuće ljudi nikada nisu susrele s ovom knjigom. Za to je bez sumnje bilo mnogo razloga, ali glavni je bio oblik u kojem je objavljena. Ovo je izdanje namijenjeno ponajprije upravo tom dijelu javnosti. Dok knjigu predstavljaju novim čitateljima, izdavači su me zamolili da temeljito preradim djelo i istodobno razjasnim mnoge proturječne tvrdnje o knjizi i meni koje kruže otkako je prvi put objavljena. Prvom sam zahtjevu udovoljio i mislim da mogu sa sigurnošću reći kako su sada uklonjene brojne tiskarske i druge pogreške koje su kvarile prvo izdanje. Sada ću ispuniti i drugi zahtjev, no da bih to učinio, moram zamoliti čitatelje da se sa mnom vrate na sam početak svega što se tiče ove knjige.

Knjiga je napisana više slučajno nego namjerno. Odlučio sam postati dramatičar, no kao potpuni neznanac nisam uspijevao nagovoriti upravitelje melburnških kazališta da prihvate – ili čak pročitaju – neku moju dramu. Napokon mi je palo na pamet da bih pisanjem romana mogao ostvariti svoj cilj. Barem bih privukao pozornost u svom kraju. Dotad sam napisao tek jednu ili dvije kratke priče, a Kočija nije bila samo prva knjiga koju sam objavio nego i prva koju sam napisao. Za sve što joj je nedostajalo krivi su, dakle, moja mladost i neiskustvo. Ponavljam, priču sam napisao samo da bih privukao pozornost u svom kraju, pa se nitko nije više iznenadio od mene kad je dospjela dalje od uskog kruga kojemu je izvorno bila namijenjena.

Kad sam donio odluku, upitao sam uglednog melburnškog knjižara kakve se knjige najbolje prodaju. Odgovorio je da se dobro prodaju Gaboriauove detektivske priče. Budući da dotad nisam ni čuo za autora, kupio sam sva njegova djela – njih jedanaestak – i pažljivo ih pročitao. Privukao me njihov stil pa

sam odlučio napisati knjigu iste vrste, s misterijem, ubojstvom i prikazom sirotinjskog života u Melbourneu. Tako je nastala Kočija. Središnja zamisao – ubojstvo u kočiji – sinula mi je dok sam se jedne kasne večeri vozio u St. Kildi, predgrađu Melbournea, no trebalo mi je vremena i mnogo razmišljanja da je razradim do logičnog zaključka. Dva sam mjeseca skicirao osnovnu strukturu romana, ali ni nakon što sam ga napisao rezultat nije bio zadovoljavajući: uvidio sam da nisam dovoljno dobro prikrio misterij o kojemu je ovisio sav interes za knjigu. U prvom sam nacrtu Frettlbyja učinio zločincem, no kad sam ponovno pročitao rukopis, njegova mi je krivnja bila toliko očita da sam priču napisao iznova i uveo Morelanda kao žrtvenog jarca. Majku Rospiju pronašao sam u sirotinjskim četvrtima oko ulice Little Bourke Street, a njezin sam govor i osobnost prikazao, bojim se, možda i previše živopisno. U ovom sam izdanju ublažio taj prikaz. Calton i dvoje vlasnika prenoćišta bili su stvarni ljudi koje sam dobro poznavao. Mislim da nisam pretjerao opisujući njihove osobitosti, premda su mnogi, vjerujem, sumnjali da postoje tako čudni ljudi. Sve prizore u knjizi, a osobito sirotinjske četvrti, opisujem na temelju vlastitih opažanja i proveo sam mnogo noći u ulici Little Bourke Street prikupljajući građu.

Nakon što sam dovršio knjigu, pokušao sam je objaviti, no svi kojima sam je ponudio odbili su čak i pogledati rukopis, tvrdeći da nitko iz kolonija ne može napisati ništa vrijedno čitanja. Nisu naveli razlog za to neobično mišljenje, ali to im je bilo dovoljno, pa su se podrugljivo smijali pomisli da išta dobro može doći iz Nazareta – to jest, iz kolonija. Budući da su svi bojkotirali priču, odlučio sam je objaviti o vlastitom trošku i tako izdao, čini mi se, oko pet tisuća primjeraka. Nasuprot očekivanjima izdavača – a moram dodati i svojim – cijela je naklada rasprodana za tri tjedna, a javnost je tražila drugo izdanje. I ono se brzo rasprodalo, a nakon nekoliko mjeseci dobio sam ponude da knjigu objavim u Londonu. Kasnije sam prava na knjigu prodao nekolicini špekulanata koji su osnovali ono što su nazvali „The Hansom Cab Publishing Company".

Odnijeli su je u London i ondje je objavili s velikim uspjehom; prodavala se nevjerojatno dobro i donijela im veliku zaradu. Njezin početni uspjeh uvelike je dugovao vrlo ljubaznoj i velikodušnoj recenziji gospodina Clementa Scotta. Ovdje moram istaknuti da nisam imao nikakve veze s Društvom i da od prodaje knjige u Engleskoj nisam dobio novac osim iznosa za koji sam je prodao. Zapravo, u Englesku sam stigao tek godinu dana nakon objavljivanja romana. Čuo sam tvrdnje da se radnja temelji na stvarnom zločinu, no to je potpuno netočno: priča je od početka do kraja izmišljena. Nekoliko je ljudi, i prije i nakon mojeg dolaska u Englesku, tvrdilo da su napisali knjigu; jedan je gospodin čak izjavio da će me ubiti ako budem tvrdio da sam je ja napisao. Drago mi je reći da dosad nije ostvario svoju prijetnju. Drugi je čovjek dao tiskati posjetnice na kojima je pisalo: „Fergus Hume. Autor knjige 'Tajna kočije s konjskom zapregom'", a dodao je i cijenu koju je bio spreman tražiti za pisanje slične knjige. Mnoge su novine tu posljednju neobičnost pripisale meni.

Naposljetku, želim istaknuti da dolazim s Novog Zelanda, a ne iz Australije; da sam odvjetnik, a ne umirovljeni policajac; da mi do pedesete godine još nedostaje dvadeset godina; i da mi je Fergus Hume pravo ime, a ne pseudonim. I konačno, daleko od toga da sam se obogatio na knjizi, za prava za Englesku i Ameriku, prije nego što su sadašnji izdavači objavili ovo prerađeno izdanje, dobio sam samo pedeset funti. Time se opraštam od vas i nadam se da će ovo izdanje biti jednako uspješno kao prvo.

# Nastavite čitati: Tajna kočije s konjskom zapregom

Ovo je besplatni pregled knjige Tajna kočije s konjskom zapregom iz Library of Alexandria.

Čitajte i slušajte cijelu knjigu i više od 200.000 drugih, 90 dana besplatno:

https://libraryofalexandria.com/hr/products/the-mystery-of-a-hansom-cab